

**कापूस हंगाम २०२३ - २४: साप्ताहिक पीक सल्ला
 (कालावधी २६ सप्टेंबर ते ०२ ऑक्टोबर २०२३)**

महाराष्ट्र		मागील आठवड्यातील प्रत्यक्ष पाऊस (मिमी)					पडणाऱ्या पावसाचा अंदाज (मिमी)				
		सप्टेंबर					सप्टेंबर / ऑक्टोबर				
		22	23	24	25	26	27	29	30	01	02
	धुळे	69.5	8.5	2	1	0	25	16	10	9	7
	नंदुरबार	0	0	24.5	0.5	0	24	14	10	3	6
	जळगाव	2	0	45	4	0	28	15	10	9	8
	अहमदनगर	27.6	54	40.8	19.8	0	42	38	42	16	12
	औरंगाबाद	97.3	0	50.7	0	10.2	54	29	14	10	5
	जालना						65	29	18	11	10
	बीड	25	10	0	0	0	60	31	24	18	14
	नांदेड	2	1.8	3.4	44	4.2	30	28	21	18	16
	परभणी	0.3	26	18.7	16	0	64	24	20	14	12
	हिंगोली	7.5	0.5	9.5	86	0	54	24	14	12	10
	बुलढाणा	55	0	9	0	0	23	20	8.7	12.8	16
	अकोला	42.8	2.6	7.5	0.4	0	20	16	7.9	7.3	10
	वाशीम	20	0	0	9	3	13	24	22	23.2	24
	अमरावती	55	1	2.6	3	5	28	16	8.9	11.2	12
	यवतमाळ	13	1.2	0	20	18	28	21	23	19.9	22
	वर्धा	33	9.6	0	77	6	30	21	22	17.3	21
नागपूर	15.4	117	3.1	31.7	0	19	16	15	13.9	21	
चंद्रपूर	150	0	0	17	4	25	18	12	18.8	24	
पावसाचे प्रमाण आणि रंग कोड	0.1 to 2.4 मिमी		2.5 to 15.5 मिमी		15.6 to 64.4 मिमी		64.5 to 115.5 मिमी		115.6 to 204.4 मिमी		
पावसाची श्रेणी	खूप हलका पाऊस		तुरळक पाऊस		मध्यम स्वरूपाचा पाऊस		मुसळधार पाऊस		अति मुसळधार पाऊस		
पीक परिस्थिती:											

अकोला:

- पीक फुलांच्या/ बोंड निर्मितीच्या/ बोंड विकासाच्या टप्प्यावर ८४ ते १३४ दिवसांचे आहे.
- अहवाल कालावधीत हवामान बहुतेक ढगाळ आणि मध्यम पावसाचे होते.
- सततच्या पावसामुळे काही शेतात तणांचा प्रादुर्भाव झाला आहे कारण अहवाल सप्ताहादरम्यान तण काढणे आणि इतर आंतर मशागतीची कामे करणे शक्य नव्हते.
- काही कपाशीच्या शेतात तुडतुडे, फुलकिडे आणि पांढरी माशी या रसशोषक किडींचा प्रादुर्भाव तसेच ठिपकेदार व गुलाबी बोंडअळीचा प्रादुर्भाव दिसून आला.
- रोगांचा प्रादुर्भाव नाही.

नांदेड:

- पीक ७४ ते ९६ दिवसांचे असून दिवसांचे असून चौरस निर्मिती, फुले येण्याच्या अवस्थेत आहे.
- आंतरमशागतीची कामे, वनस्पती संरक्षण आणि खत वापरासंबंधीच्या फवारण्या देण्यात आल्या.
- कीट व रोगांचा प्रादुर्भाव नाही परंतु फुलकिडे व तुडतुड्यांचा प्रादुर्भाव असून तो आर्थिक नुकसान पातळीखाली आहे.
- काही शेतात विल्ट दिसून आले.

राहुरी:

- पीक फुलांच्या/ बोंड निर्मितीच्या/ बोंड विकासाच्या टप्प्यावर ९० ते १०४ दिवसांचे आहे.
- डवरा चालवणे, तण काढणे सुरु आहे.
- पांढरी माशी वगळता रसशोषक कीटकांचा प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसानपातळी वर आहे.
- शेतात तणांचा प्रादुर्भाव आढळला आहे.

पीक सल्ला :

अकोला येथे, गेल्या आठवड्यात ज्या भागात अतिवृष्टी झाली त्या भागातील कपाशीच्या शेतातील अतिरिक्त पाणी काढून टाकावे. कपाशीमध्ये पॅराविल्टिंगची लक्षणे आढळल्यास, १० लिटर पाण्यात कॉपर ऑक्सिक्लोराईड ५० डब्ल्यूपी @ २५ ग्रॅम + नत्र १५०ग्रॅम मिसळून प्रभावित झाडांच्या मुळांशी द्यावे. फुलोऱ्याच्या अवस्थेत २% नत्र आणि बोंड विकासाच्या अवस्थेत २% डीएपीची फवारणी करावी. कापसाची पाती आणि फुले नैसर्गिकरीत्या कमी होऊ नयेत यासाठी एनएए ४.५ एसएल @ ४मिली/१०लिटर पाण्यात फवारणी करावी. कापसाची अतिरिक्त शाखीय वाढ रोखण्यासाठी मेपिक्वॅट क्लोराईड @ १०मिली/१०लिटर पाण्यात फवारणी करावी. रसशोषक कीटक आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडल्यास थायामेथॉक्सम २५ डब्ल्यूजी @ २ ग्रॅम किंवा डायनोटेफुरॉन २०% एसजी @ ३ ग्रॅम किंवा ऍसिटामिप्रिड २० एसपी @ २ ग्रॅम किंवा फ्लॉनिकॅमिड ५० डब्ल्यूजी @ ४ ग्रॅम किंवा डायफॅथियुरॉन ५० डब्ल्यूपी @ १२ ग्रॅम किंवा बुप्रोफेझिन २५ एससी @ २० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची स्थिती लक्षात घेऊन फवारणी करावी. पिवळे चिकट सापळे @ ८/एकर स्थापित करावे. पाळत ठेवण्यासाठी फेरोमोन सापळे @२/हेक्टर लावावे. जर गुलाबी बोंडअळीचा प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडला असेल, म्हणजे, फुले /हिरव्या बोंडांमध्ये प्रादुर्भाव १०% आर्थिक नुकसान पातळी पेक्षा जास्त असेल किंवा ८ पतंग /सापळा /रात्र सलग ३ दिवस,तर

प्रोफेनोफोस ५० ईसी @ ३० मिली किंवा इमामेक्टिन बेंजोएट ५ एसजी @ ५ ग्रॅम किंवा इंडोक्साकार्ब १४.५ एससी @ १० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. सततच्या पावसामुळे बाहेरील बाजूने परिपक्व झालेले बोंडे कुजू नयेत, यासाठी प्रोपिकोनाझोल २५% ईसी @ १ मिली किंवा प्रोपिनेब ७०% डब्ल्यूपी @ २.५ - ३ ग्रॅम/लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. नंतरच्या पिक अवस्थेत कपाशीवरील लालसरपणा टाळण्यासाठी २ % डी ए पी फवारणी सोबत १ % नत्र आणि १ % मॅग्नेशियम सल्फेट ची फवारणी करावी. पानावरील बुरशीजन्य ठिपक्यांचे (मायरोथेशिअम लीफ स्पॉट) व्यवस्थापन करण्यासाठी कॉपर ऑक्सिक्लोराईड ०.३% किंवा कार्बेन्डाझिम ०.१% किंवा मॅन्कोझेब ०.२५% आणि बोंड सडण्याचे व्यवस्थापन करण्यासाठी मेटिराम + पायराक्लोस्ट्रोबिन @ ६मिली/१० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.

नांदेड येथे, शेतकऱ्यांना पिकामध्ये झाकलेल्या सरी उघडण्याचा / नांगरण्याचा सल्ला देण्यात आला आहे. पिवळे चिकट सापळे @ ८/एकर आणि निळे चिकट सापळे @ ८/एकर रस शोषक कीटकांच्या नियंत्रणासाठी स्थापित करावे. रसशोषक कीटक आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडल्यास थायामेथॉक्सम २५ डब्ल्यूजी @ २ ग्रॅम किंवा डायनोटेफुरॉन २०% एसजी @ ३ ग्रॅम किंवा ऍसिटामिप्रिड २० एसपी @ २ ग्रॅम किंवा फ्लॉनिकॅमिड ५० डब्ल्यूजी @ ४ ग्रॅम किंवा डायफॅथियुरॉन ५० डब्ल्यूपी @ १२ ग्रॅम किंवा बुप्रोफेझिन २५ एससी @ २० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची स्थिती लक्षात घेऊन फवारणी करावी. गुलाबी बोंडअळीच्या पतंगाच्या क्रियाकलापांवर लक्ष ठेवण्यासाठी कामगंध सापळे @ ५ सापळे/हेक्टर स्थापित करावे. डोमकल्या गोळा करून नष्ट कराव्या. जर प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडल्यास प्रोफेनोफोस ५० ईसी @ ३० मिली किंवा इमामेक्टिन बेंजोएट ५ एसजी @ ५ ग्रॅम किंवा इंडोक्साकार्ब १४.५ एससी @ १० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. कपाशीमध्ये पॅराविलिटिंगची लक्षणे आढळल्यास, १० लिटर पाण्यात कॉपर ऑक्सिक्लोराईड ५० डब्ल्यूपी @ २५ ग्रॅम + नत्र १५० ग्रॅम मिसळून प्रभावित झाडांच्या मुळांशी द्यावे. पोटॅशियम नायट्रेट (१३:००:४५) @ २% बोंड विकासाच्या टप्प्यावर फवारणी करावी. मॅग्नेशियम सल्फेट @ ०.५ % ची फवारणी फुलांच्या आणि बोंडाच्या निर्मितीच्या अवस्थेत करावी.

राहुरी येथे, गेल्या आठवड्यात ज्या भागात अतिवृष्टी झाली त्या भागातील कपाशीच्या शेतातील अतिरिक्त पाणी काढून टाकावे. कपाशीमध्ये पॅराविलिटिंगची लक्षणे आढळल्यास, १० लिटर पाण्यात कॉपर ऑक्सिक्लोराईड ५० डब्ल्यूपी @ २५ ग्रॅम + नत्र १५०- २०० ग्रॅम मिसळून प्रभावित झाडांच्या मुळांशी द्यावे. फुलोऱ्याच्या अवस्थेत २% नत्र आणि बोंड विकासाच्या अवस्थेत २% डीएपीची फवारणी करावी. कोरड्या अवस्थेत पोटॅशियम नायट्रेटची @ १००ग्रॅम/१०लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. कापसाची पाती आणि फुले नैसर्गिकरीत्या कमी होऊ नयेत यासाठी एनएए ४.५ एसएल @ ४मिली/१०लिटर आणि कापसाची अतिरिक्त शाखीय वाढ रोखण्यासाठी मेपिक्वॅट क्लोराईड @ १०मिली/१०लिटर पाण्यात फवारणी करावी. आंतरमशागतिची कामे वेळेवर करण्याचा आणि फेरॉमोन सापळे बदलण्याचा सल्ला दिला जातो. तुडतुडे आणि फुलकिड्यांच्या लोकसंख्येवर लक्ष ठेवण्यासाठी पिवळे चिकट सापळे अनुक्रमे ८/एकर आणि निळे चिकट सापळे @ ८/एकर वर लावावे. रसशोषक कीटक आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडल्यास थायामेथॉक्सम २५ डब्ल्यूजी @ २ ग्रॅम किंवा डायनोटेफुरॉन २०% एसजी @ ३ ग्रॅम किंवा फ्लॉनिकॅमिड ५० डब्ल्यूजी @ ४ ग्रॅम किंवा

डायफॅथियुरॉन ५० डब्लूपी @ १२ ग्रॅम किंवा बुप्रोफेझिन २५ एससी @ २० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. गुलाबी बॉडअळीच्या पतंगाच्या क्रियाकलापांवर लक्ष ठेवण्यासाठी कामगंध सापळे @ ५ सापळे/हेक्टर स्थापित करावे. डोमकल्या गोळा करून नष्ट कराव्या. जर प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडल्यास प्रोफेनोफॉस ५० ईसी @ ३० मिली किंवा इमामेक्टिन बेंजोएट ५ एसजी @ ५ ग्रॅम किंवा इंडोक्साकार्ब १४.५ एससी @ १० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.